

X kadencja



KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 101)

z dnia 15 października 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 101)

15 października 2025 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Agnieszki Pomaskiej (KO)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

- I. w trybie art. 151 ust. regulaminu Sejmu wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie struktury oraz stawek akcyzy stosowanych do tytoniu i substytucyjnych wyrobów tytoniowych (wersja przekształcona) (COM(2025) 580 wersja ostateczna) oraz odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;
- II. w trybie art. 151 ust. regulaminu Sejmu wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności i unijnego wsparcia na rzecz gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia oraz uchylenej decyzji nr 1313/2013/UE (Unijny Mechanizm Ochrony Ludności) (COM(2025) 548 wersja ostateczna) oraz odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;
- III. w trybie art. 151 ust. regulaminu Sejmu wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w Komitecie Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu utworzonym na mocy układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony, w odniesieniu do obniżenia i zniesienia cel (COM(2025) 450 wersja ostateczna) oraz odnoszący się do niego projekt stanowiska RP.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Czerniak** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Michał Baranowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii wraz ze współpracownikami, **Wiesław Leśniakiewicz** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Jarosław Neneman** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Magdalena Szewczyk-Pochrzest** dyrektor Krajowego Stowarzyszenia Przemysłu Tytoniowego, **Przemysław Ruchlicki** zastępca dyrektora Biura Polityki Gospodarczej Krajowej Izby Gospodarczej, **Emila Szczukowska** analityczka ds. regulacyjnych w Departamencie Prawa i Legislacji Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, **Aleksandra Borecka** specjalistka ds. legislacji Pracodawców RP, **Julia Pyrożok** ekspert ds. legislacji w Polskim Towarzystwie Gospodarczym, **Szymon Parulski** ekspert Business Centre Club, **Grzegorz Lang** ekspert Federacji Przedsiębiorców Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz**, **Monika Włodarska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej BSEM; **Dorota Olejniczak** – ekspert ds. legislacji w Biurze Ekspertyz i Ocen Skutków Regulacji, **Danuta Adamiec** – specjalista ds. systemu gospodarczego w BEOS, **Krzysztof Wołowicz** – specjalista ds. finansów publicznych w BEOS.

Przewodnicząca poseł **Agnieszka Pomaska (KO)**:

Dzień dobry. Witam państwa ponownie, witam panie minister, panów ministrów.

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Przechodzimy do pkt 1, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie struktury oraz stawek akcyzy stosowanych do tytoniu i substytucyjnych wyrobów tytoniowych, dokument COM(2025) 580 i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP.

Bardzo proszę o zabranie głosu podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, pana ministra Jarosława Nenemana. Proszę o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Jarosław Neneman:

Dzień dobry państwu. Bardzo dziękuję. Mam przyjemność przedstawić państwu stanowisko rządu do projektu dyrektywy. To jest dyrektywa, o wprowadzenie której zabiegaliśmy jako rząd polski od dłuższego czasu. Udało nam się podczas prezydencji nadać trochę dynamiki temu zdarzeniu. Mamy projekt dyrektywy. Przede wszystkim ten projekt dyrektywy unowocześnia sposób i zakres opodatkowania wyrobów nikotynowych. Poprzednia dyrektywa była bardzo, ale to bardzo przestarzała. Nie widziała wielu nowych wyrobów, które się pojawiły. Ta dyrektywa patrzy szeroko na rynek.

To, co może Polaków interesować, to w tej dyrektywie zawarto takie mechanizmy, w których maksymalna wysokość stawek nie będzie taka sama w każdym kraju, mianowicie będzie uwzględniany parytet siły nabywczej. Biorąc pod uwagę ten poziom stawek, który mamy przewidziany w mapie drogowej, i to, co wynika z dyrektywy, przewidujemy relatywnie niewielkie korekty stawek. Korekty, czyli wzrosty stawek w przypadku drobno krojonego tytoniu do skręcania papierosów, innego tytoniu przetworzonego oraz saszetek nikotynowych, a przy pozostałych wyrobach nie należy oczekiwać jakichś gwałtownych ruchów. To chyba tyle. Jeśli mają państwo pytania, to z przyjemnością na nie odpowiem. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.

Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Patryk Gabriel. Bardzo proszę.

Poseł Patryk Gabriel (KO):

My tutaj prowadzimy, pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, taki konkurs na najkrótsze, najbardziej zwięzłe podsumowanie dokumentu, którym się zajmujemy. Liczyłem, że w pierwszej trójce się załapię, ale pan minister postawił dzisiaj wysoko poprzeczkę. Więc ja trochę *à rebours* podam kilka takich kwestii, które uważam, że są bardzo ważne. Otóż, w Europie aż 25% osób powyżej 15. roku życia jest uzależniona od nikotyny, a nasz plan europejski jest taki, żeby do 2040 r. było tych osób około 5%. To jest jeden z fragmentów skoordynowanej polityki, która ma w wielu zakresach doprowadzić do tego celu.

Może przytoczę kilka takich kwestii. W Unii Europejskiej około 700 tys. osób umiera przedwcześnie w związku z paleniem papierosów. Aż prawie 40 mld papierosów pochodzi z przemytu, a straty fiskalne to prawie 15 mld euro. Warto też, o czym mówił pan minister, zwrócić uwagę, że w 60% stawka będzie ważona, a dzisiaj ceny różnych produktów nikotynowych są bardzo zróżnicowane, bo paczka papierosów na przykład w Irlandii kosztuje prawie 11 euro, a w Bułgarii – 2 euro. To są duże różnice. Poważne wyzwania dla palaczy, niestety. Nie chciałbym się na ten temat za dużo wypowiadać. No i tyle. Tak że rekomenduję jak najbardziej przyjęcie tego dokumentu. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie pośle, za uzupełniające informacje. Pan poseł jest znany ze zdrowego stylu życia.

Poseł Patryk Gabriel (KO):

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Jak rozumiem, pan nie pali.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę.

Mamy bardzo dużo gości. Bardzo proszę podnieść rękę, kto chciałby zabrać głos. Dobrze. To może pani najpierw. Proszę się od razu przedstawić i możliwie zwięzłe. Branża tytoniowa, jak rozumiem. Proszę zabrać głos, pamiętając również o naszym zdrowiu.

Dyrektor Krajowego Stowarzyszenia Przemysłu Tytoniowego Magdalena Szewczyk-Pochrzęst:

Dzień dobry. Dziękuję, pani przewodnicząca, za udzielenie mi głosu. Magdalena Szewczyk-Pochrzęst, Krajowe Stowarzyszenie Przemysłu Tytoniowego.

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, panie ministrze, Krajowe Stowarzyszenie Przemysłu Tytoniowego, które reprezentuję, pozytywnie przyjęło zwiększoną harmonizację przepisów akcyzowych poprzez utworzenie odrębnych kategorii w odniesieniu do papierosów elektronicznych, saszetek nikotynowych i podgrzewanych wyrobów tytoniowych. Mamy jednak uwagi szczegółowe. Postaram się w miarę sprawnie przez nie przejść.

Proponowane podwyżki minimalnych stawek akcyzy w odniesieniu do produktów już objętych tą dyrektywą, wraz z tymi zaproponowanymi minimalnymi stawkami akcyzy w odniesieniu do nowych produktów, które wymieniałam wcześniej, jakie mają zostać włączone dyrektywy, są naszym zdaniem stanowczo zbyt wysokie. Naszym zdaniem należy zdecydowanie określić bardziej umiarkowane i alternatywne minimalne stawki.

Definicje produktów, stawki podatku i podstawa opodatkowania zaproponowane przez Komisję w odniesieniu do tych nowych produktów, jakie mają zostać objęte nowelizacją, wymagają szeregu poprawek w celu zapewnienia pewności prawnej. W szczególności istotne jest naszym zdaniem, żeby definicje produktów oraz sposób objęcia tych produktów podatkiem akcyzowym uwzględniały ich ograniczone ryzyko w porównaniu z produktami spalnymi.

Akcyza na wszystkie nowe produkty wyszczególnione w dyrektywie powinna obejmować wyłącznie części przeznaczone do konsumpcji. Apelujemy również, postulujemy usunięcie z projektu mandatu dla Komisji Europejskiej do ujednolicenia opodatkowania we wszystkich kategoriach wyrobów tytoniowych. Taki mandat będzie wykraczał poza zakres art. 113 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i podważy zasadność pomocniczości, proporcjonalności oraz suwerenności narodowej.

Kolejnym naszym postulatem, naszą propozycją, ale postulujemy, żeby zmienić art. 12 pkt 5 dyrektywy w celu zapewnienia, że delegowane uprawnienia, które są przyznane Komisji, zostaną albo usunięte, albo jednoznacznie ograniczone wyłącznie do indeksacji inflacyjnej i powinno to zostać wyraźnie określone naszym zdaniem w treści dyrektywy. Jednocześnie popieramy wdrożenie rozwiązań, które będą monitorowały surowiec tytoniowy jako środek przeciwdziałający nielegalnemu obrotowi.

Chciałabym może przejść też do... Ile mam czasu, pani przewodnicząca? Chciałam zapytać.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Szczerze mówiąc, wiemy, o co chodzi. Konkretnie po prostu, jakie pani ma jeszcze zastrzeżenia.

Dyrektor KSPT Magdalena Szewczyk-Pochrzęst:

Chciałam przedstawić zastrzeżenia dotyczące konkretnych stawek, jeżeli pani przewodnicząca się zgodzi.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Rozumiem, że są za wysokie. Trudno byłoby się spodziewać innego stanowiska.

Dyrektor KSPT Magdalena Szewczyk-Pochrzęst:

Ogólna nasza uwaga do wszystkich, zarówno do produktów, które już były uwzględnione w dyrektywie, jak i do tych nowych, jest taka, że stawki są stanowczo zbyt wysokie. Szczegółowe stanowisko przekazałam panu ministrowi. Dziękuję bardzo w takim razie.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.

Oczywiście, jak państwo mają uwagi, to mogą państwu wysłać do ministerstwa na piśmie.

Dyrektor KSPT Magdalena Szewczyk-Pochrzęst:

Wysłane.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

No to super. Kto dalej? Proszę bardzo, jeszcze mamy dwóch panów. Proszę się przedstawić.

Ekspert Business Centre Club Szymon Parulski:

Dzień dobry państwu. Szymon Parulski. Jestem ekspertem w Business Center Club. Na co dzień jestem doradcą podatkowym zajmującym się akcyzą, więc moje uwagi będą bardzo techniczne, ale istotne z punktu widzenia funkcjonowania unijnych i krajowych przepisów akcyzowych.

Po pierwsze, minimalna stawka akcyzy jest to mechanizm, który w całej Unii Europejskiej nigdy się nie sprawdził, niezależnie od tego, czy mówimy o akcyzie tytoniowej, alkoholowej, czy paliwowej. Dlatego też warto myśleć o alternatywnych rozwiązaniach walki z nadmiernym

spożyciem tego rodzaju wyrobów. Przykładem jest Francja, gdzie stawki są bardzo wysokie, nawet wyższe niż te proponowane minima unijne, a pomimo tego szara strefa wynosi tam jedną trzecią wolnego rynku. Proszę też pamiętać o historii 2011–2015, kiedy Polska podnosiła raptownie stawki akcyzy. Szara strefa w Polsce wynosiła wówczas prawie 20%. Tak więc historia pokazuje, że minimum akcyzowe nie jest najlepszym rozwiązaniem.

Jeżeli chodzi o drugą rzecz, czyli dolożenie do dyrektywy nowych wyrobów nikotynowych, to jest to oczywiście bardzo dobre rozwiązanie. Zapewni sytuację, że wszystkie wyroby należące do tej samej kategorii będą opodatkowane. W tej chwili mamy sytuację, że jedne wyroby są opodatkowane, inne nie są opodatkowane w Polsce.

Na końcu jeszcze raz poprę stanowisko mojej przedmówczyni odnośnie do uprawnień dla Komisji Europejskiej. Należy stać na straży uprawnień krajowych, tak żeby Komisja Europejska nie przejęła rządu w zakresie wysokości opodatkowania i zakresie opodatkowania wyrobów akcyzowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.

Jeszcze jeden pan się zgłaszał. Proszę bardzo.

Ekspert Federacji Przedsiębiorców Polskich Grzegorz Lang:

Dzień dobry. Szanowni państwo, pani przewodnicząca, panie ministrze, nazywam się Grzegorz Lang. Reprezentuję Federację Przedsiębiorców Polskich.

Chciałbym tu również w kilku punktach bardzo szybko zasygnalizować kwestię...

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Przepraszam, bo nie usłyszałam. Jakby pan mógł jeszcze raz się przedstawić, bo nie mam pana na liście. Grzegorz...

Ekspert FPP Grzegorz Lang:

Wpisałem się na listę. Grzegorz Lang, na drugiej pozycji się wpisałem na liście organizacji.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

To znaczy, ma pan stałą przepustkę? Rozumiem. Dobrze. Przepraszam.

Ekspert FPP Grzegorz Lang:

Tak. Dobrze. Dziękuję bardzo. Chciałem w kilku punktach, które – jestem przekonany, ministerstwu są znane – częściowo te punkty pokrywają się z tym, co mówili moi przedmówcy. Przede wszystkim oczywiście kierunkowo pozytywnie odnosimy się do pomysłu zwiększenia poziomu harmonizacji tego podatku w Unii Europejskiej, natomiast mamy kilka kwestii, które chciałbym zasygnalizować. Po pierwsze, podobnie jest przedmówcy, uważamy, że są tu zbyt daleko idące kompetencje dla Komisji Europejskiej do samodzielnego ustalania stawek. To naszym zdaniem może zaburzyć cały proces harmonizacji w dalszym okresie. Bardzo ważna jest też kwestia automatycznej waloryzacji. Opowiadalibyśmy się za tym, żeby ta waloryzacja była powiązana z kwotą, z inflacją bazową oraz żeby określić pewną ścieżkę limitów wzrostu tej stawki w okresach przynajmniej trzyletnich.

Istotne nasze zastrzeżenia budzi również to, żeby wprowadzać sztywne progi procentowe określające udział podatku w cenie detalicznej. Uważamy, że to jest dobrym rozwiązaniem, które oczywiście popieramy, i rozumiem, że jest zbieżność naszych poglądów. To jest odniesienie się do siły nabywczej konsumentów.

Mamy również kilka bardziej szczegółowych uwag, które dotyczą podgrzewanego tytoniu, wyrobów nowatorskich, płynów, opodatkowania płynu do papierosów i woreczków nikotynowych. Ale te szczegółowe kwestie to również już przedstawialiśmy ministerstwu na piśmie.

Natomiast ze swojej strony w imieniu federacji chciałbym zaapelować, poprosić o to, gdyby była taka możliwość, żeby udostępnić stanowisko rządu w toku negocjacji w organach Unii Europejskiej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Nie bardzo rozumiem. Stanowisko rządu pan minister właśnie przedstawił.

Ekspert FPP Grzegorz Lang:

Chodzi o stanowisko, które będzie przedstawiane jako mandat w dalszych pracach w organach Unii Europejskiej.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jarosław Neneman:

Pani przewodnicząca, szczerze mówiąc, nie wiem, czy jest taka praktyka. Jeśli jest... Ustalmy może, czy to jest w zasadach. Jeśli jest w zasadach, to oczywiście, jeśli nie, to trzymajmy się zasad.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Nie wiem, szczerze mówiąc. Jest posiedzenie Komisji, pan minister przedstawił stanowisko, Komisja za chwilę też się w tej sprawie wypowie i na tym nasza rola się zakończy.

Jeszcze jedno zgłoszenie widzę. Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Biura Polityki Gospodarczej Krajowej Izby Gospodarczej Przemysław Ruchlicki:

Dzień dobry. Przemysław Ruchlicki. Krajowa Izba Gospodarcza.

Jeszcze uzupełniając głosy przedmówców, generalnie rozwiązanie pozwoli ujednolicić przepisy dotyczące tytoniu i wyrobów tytoniowych. Jeżeli chodzi o mechanizm automatycznej indeksacji, to też chcieliśmy zwrócić uwagę na pewne ryzyka dla gospodarek krajowych. Jeżeli będziemy mieli dość wysoki poziom inflacji, to taki automatyzm podnoszenia obciążeń podatkowych również na wyroby tytoniowe może być problematyczny również z punktu widzenia budżetów krajowych, dlatego proponujemy rozważyć limity, czy to w okresach dwu- czy trzyletnich maksymalnego wzrostu. Niechby to było 10% w okresie trzyletnim. Natomiast, żeby nie stosować takiego automatyzmu, ponieważ w chwili podwyższonej inflacji będziemy mieli dość niekorzystne impulsy dla gospodarki.

No i sama korekta tego mechanizmu. Też sugerujemy trochę zmiany proporcji z jednej trzeciej do jednej drugiej udziału. Zwracamy uwagę właśnie na to, żeby jednak różnicować stawki między tymi wyrobami klasycznymi, które uważamy za bardziej szkodliwe, i nowatorskimi, które uważamy za mniej szkodliwe, żeby jednak stymulować odejście od tych bardziej szkodliwych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.

Zakończyliśmy dyskusję. Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2025) 580 wersja ostateczna i odnoszący się na niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Bardzo dziękuję za dyskusję.

Oczywiście, jeśli państwo mają jakieś stanowiska i informacje w toku negocjacji, mówię o stronie społecznej, to oczywiście bardzo proszę o przekazywanie czy do ministerstwa, czy do Komisji. Będziemy to udostępniali wszystkim posłom, jeśli będzie taka wola.

Przechodzimy do pkt 2, dokument COM(2025) 548, wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie unijnego mechanizmu ochrony ludności i unijnego wsparcia na rzecz gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia oraz uchylenia decyzji nr 1313/2013.

Bardzo proszę o przedstawienie stanowiska rządu przez pana ministra Wiesława Leśniakiewicza, podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Wiesław Leśniakiewicz:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie posłanki, panowie posłowie, szanowna Komisjo, mam przyjemność przedłożyć stanowisko rządu w sprawie procedowanego rozporządzenia. Celem rozporządzenia jest zmiana decyzji Parlamentu Europejskiego nr 1313 z 2013 r. w sprawie utworzenia unijnego mechanizmu albo właściwie kontynuacji prac nad unijnym mechanizmem ochrony ludności oraz modyfikacji w zakresie wzmocnienia tego mechanizmu. Unijny mechanizm ochrony ludności funkcjonuje od wielu lat i jest jednym ze sztandarowych projektów, który jest dedykowany przede wszystkim na wzmacnianie państw gospodarzy w sytuacjach zagrożeń, ale również i pomocy międzynarodowej, nie tylko w zakresie ratowniczym, ale również całego procesu zarządzania ryzykami, przygotowania na wypadek wystąpienia różnego rodzaju zdarzeń, które ewentualnie niosą ze sobą zagrożenia dla obywateli, ale również mienia i środowiska.

Ochrona zapewniona w ramach mechanizmu unijnego obejmuje ludzi, środowisko, mienie, w tym budynki mieszkalne, infrastrukturę krytyczną, dziedzictwo kulturowe przed wszelkimi

zagrożeniami, w tym również klęskami żywiołowymi, ale również działaniami terrorystycznymi, niestabilnością hydrologiczną, zagrożeniami zdrowia publicznego i innymi, które są projektowane w tymże rozporządzeniu.

Wejście w życie rozporządzenia planowane jest na 1 stycznia 2028 r., wraz z początkiem nowej perspektywy finansowej. Zmiana formy z decyzji na rozporządzenie nie wpływa bezpośrednio na legislację krajową, którą przecież wspólnie z państwem uchwaliliśmy w naszym kraju w odniesieniu do ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Oczywiście ten dokument jest niejako dopełnieniem przyjętego w czasie naszej prezydencji unijnej strategii gotowości. To jest jedno z ważniejszych rozstrzygnięć wpływających na poprawę gotowości w ogóle całej Unii Europejskiej w tej części związanej z reagowaniem kryzysowym.

Rozporządzenie przede wszystkim promuje pewne nowe rozwiązania dotyczące reagowania na katastrofy, uwzględniając podejście odnoszące się do zróżnicowania ryzyk oraz zakładając zaangażowanie różnych sektorów sfery publicznej i społecznej, w tym włączenie gotowości reagowania na stany zagrożenia zdrowia publicznego – bowiem tego elementu w ogóle nie było w decyzji, która dotychczas obowiązywała – czyli rozszerzenie tego obszaru, co wynika oczywiście z doświadczeń covidowych i innych ewentualnie prognozowanych zagrożeń zdrowia publicznego, które być może mogą wystąpić.

Oczywiście krajowe organy ochrony ludności pozostają głównymi właściwościami i organami wspierającymi mechanizm unijny. Jednocześnie wskazuje się na koordynację, monitorowanie i wsparcie działań międzysektorowych na poziomie unijnym w celu wsparcia wysiłków krajowych. W tym celu przewiduje się utworzenie centrum koordynacji kryzysowej. Centrum będzie w synergii z Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego i uzupełniać będzie jego funkcjonowanie, wykorzystując istniejące struktury i wiedzę specjalistyczną. Rozporządzenie zapewnia również wsparcie dla działań sprzyjających zakupom, zarządzaniu gromadzeniem zapasów i wdrożeniem produktów istotnych dla sytuacji kryzysowych w całej Unii Europejskiej. To również poprawa współpracy cywilno-wojskowych w sytuacjach kryzysowych.

Projekt dokumentu stanowi kontynuację dotychczasowych kierunków wzmocnienia podejścia międzysektorowego, uwzględniających całe społeczeństwo, całą administrację i wszystkie zagrożenia, jakie mogą wystąpić. Jednocześnie rząd Rzeczypospolitej zauważa, że nowe rozwiązania nie mogą wpływać negatywnie na aspekty, które już funkcjonują bardzo dobrze w ramach przyjętych dotychczasowych rozwiązań.

Szacuje się, że środki konieczne na pokrycie tych zadań z budżetu Unii Europejskiej na lata 2028–2034 wynoszą około 10 675 000 000 zł, i to zarówno na element związany z zapobieganiem, jak i na przygotowanie oraz właściwą reakcję na sytuację zagrożenia, ewentualnie realizację zadań w ramach europejskiego mechanizmu ochrony ludności.

Co do zasady stanowisko rządu polskiego do dokumentu jest pozytywne, ale mamy pewne wątpliwości i zastrzeżenia, które chcielibyśmy państwu przedłożyć. Przede wszystkim rząd Rzeczypospolitej Polskiej uważa, że dotychczasowy trzyletni cykl raportowania oceny ryzyka jest właściwy dla łączenia zagrożeń statystycznych i proponuje, by nie zwiększać jego obszaru oddziaływania na cykle pięcioletnie. Jednocześnie ewentualnie proponujemy, by połączyć te cykle w ramach ocen ryzyka realizowanych w ramach CR na okresy czteroletnie. Taka jest propozycja przedkładana przez rząd polski do tego dokumentu, o ile rząd polski zgadza się z zasadnością otwartego publikowania raportów dotyczących sfery reagowania kryzysowego, ale uważamy również, że niektóre elementy, dotyczące niedostatków związanych z niedoborami w skali Unii Europejskiej czy państw członkowskich, nie powinny mieć elementu otwartego. Raczej powinien to być element wewnętrzny w kraju, jak również w ramach Unii Europejskiej.

Sprzymy nadal rozwojowi zasobów Unii Europejskiej, zarówno w ramach europejskiej puli ochrony ludności, w którym przecież uczestniczymy, ale również zwracamy uwagę, by Komisja Europejska w sytuacjach, kiedy ewentualnie należy ponosić koszty związane z udziałem służb ratowniczych poza swoim terenem, uwzględniała również dofinansowania związane z kwalifikowalnością wydatków związanych z towarami i usługami w odniesieniu do wydatków VAT-owskich. Proponujemy, by jednak koszty, które ewentualnie państwo ponosi, zarówno do puli dobrowolnej, jak również do puli związanej z pomocą wzajemną, mogły być rewidowane w stu procentach, w tym również koszty związane z VAT-em, które określone państwa ponoszą.

Ponadto za celowe uznać należy wprowadzenie jednolitych, przejrzystych zasad rozliczenia środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, w tym również w zakresie przeliczeń walutowych. Natomiast w kontekście rozwoju Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego

rząd polski opowiada się za wzmocnieniem centrum, za utworzeniem hubów koordynacji kryzysowej, w tym również z uwzględnieniem elementów zdrowotnych. Niemniej uważamy również, że jednak należy korzystać z dotychczasowych doświadczeń i ewentualnie budować element synergii między poszczególnymi strukturami funkcjonującymi w ramach Unii Europejskiej.

Rząd podziela pogląd, że konieczne jest dostosowanie obowiązku rozwiązań prawnych i finansowych, tak aby Unia Europejska mogła skutecznie wspierać państwa członkowskie w budowaniu gotowości, odporności społecznej oraz reagowaniu na kryzys. Projekt stanowiska rządu w odniesieniu do przedmiotowego dokumentu został uzgodniony w ramach pracy Komitetu do Spraw Europejskich. Uwagi zgłoszone przez ministra finansów i gospodarki, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Klimatu i Środowiska zostały uwzględnione w całości. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Krzysztof Lipiec. Bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Lipiec (PiS):

Pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, przedmiotem procedowanego dokumentu są nowe ramy ochrony ludności w Unii Europejskiej, które zastąpią Unijny Mechanizm Ochrony Ludności. Celem dokumentu jest zacieśnienie współpracy między Unią Europejską a państwami członkowskimi w zakresie zapobiegania katastrofom naturalnym i spowodowanym przez człowieka z uwzględnieniem gotowości reagowania na stany zagrożenia zdrowia o potencjalnym charakterze międzysektorowym.

Przyjęcie proponowanej regulacji powinno mieć pozytywny wpływ na poprawę bezpieczeństwa i zdrowia obywateli Unii Europejskiej, a także w zakresie gospodarczym i finansowym. Rada Ministrów w swoim stanowisku wystosowała szereg uwag i zastrzeżeń, o których pan minister przed chwilą mówił. Kluczowe w tej sytuacji wydaje się wypracowanie odpowiednich rozwiązań operacyjnych i proceduralnych, które pozwolą na realizację celów regulacji przy zachowaniu zasady subsydiarności, roli państw członkowskich oraz efektywności i neutralności unijnego mechanizmu ochrony ludności. Wydaje się wobec powyższego, że wniosek zasługuje na poparcie przez przedstawiciela Polski na forum Unii Europejskiej, z uwzględnieniem uwag i zastrzeżeń przedstawionych w projekcie stanowiska rządu RP. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. W związku z tym stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2025) 548 wersja ostateczna i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Dziękuję, panie ministrze.

Przechodzimy do pkt 3, dokument COM(2025) 540, czyli... Powiedziała 540? To moja wina, bo tu mam 450. Tak, przepraszam. COM(2025) 450, czyli informacja o stanowisku, które ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w Komitecie Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, utworzonym na mocy układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi z jednej strony a Ukrainą z drugiej strony w odniesieniu do obniżenia i zniesienia ceł. Bardzo proszę o przedstawienie stanowiska rządu przez pana ministra Michała Baranowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii.

Witam, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Michał Baranowski:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, dziękuję za możliwość przedstawienia i naszego stanowiska, i doświadczenia w tej bardzo ważnej sprawie, i ekonomicznie, i politycznie. Porozumienie, które dziś omawiamy, to nie tylko kwestia znoszenia ceł. To element szerszej strategii budowania trwałych, partnerskich relacji gospodarczych między Unią Europejską a Ukrainą. Polska popiera ten kierunek, bo łączy on realne korzyści gospodarcze dla naszych przedsiębiorców ze wsparciem Ukrainy w procesie zbliżania do Unii Europejskiej.

W praktyce porozumienie oznacza, że handel między Unią Europejską a Ukrainą stanie się prostszy, bardziej przewidywalny i stabilny. Towary będą mogły łatwiej przekraczać granicę, co szczególnie istotne jest dla Polski, jednego z głównych partnerów handlowych Ukrainy.

Nasz eksport, zwłaszcza produktów rolno-spożywczych i przemysłowych, ma na tym rynku znaczący potencjał, a Polska jest zresztą drugim co do wielkości najważniejszym partnerem handlowym Ukrainy. Co bardzo ważne, nasze rozwiązania odchodzą od jednostronnych, tymczasowych środków handlowych wprowadzonych po rosyjskiej agresji. W ich miejsce wprowadzono trwałe mechanizmy oparte na zasadach wzajemności, co stanowi istotną zmianę logiki współpracy. Z jednostronnych ustępstw przechodzimy do stabilnych, obustronnie korzystnych relacji.

Polska poparła porozumienie, ale nie zrobiła tego bezwarunkowo. Od początku podkreślaliśmy konieczność ochrony naszych wrażliwych sektorów, zwłaszcza w rolnictwie, i to porozumienie to gwarantuje.

Nowe porozumienie równoważy otwartość rynku z ochroną naszych producentów. Wprowadzono kontyngenty, czyli limity ilościowe, które określają, ile danych towarów Ukraina może wwozić do Unii Europejskiej bez cła. Dzięki temu ukraińskie produkty nie zaleją naszego rynku, a uczciwy handel będzie mógł się rozwijać.

Drugim ważnym elementem jest dostosowanie przepisów. Ukraina zobowiązała się wdrożyć unijne standardy w zakresie dobrostanu zwierząt, stosowania pestycydów i leków weterynaryjnych. To kluczowe, bo jeśli chcemy handlować na równych zasadach, musimy też przestrzegać tych samych reguł jakości i bezpieczeństwa. Porozumienie przewiduje również skuteczne mechanizmy ochronne, które umożliwiają szybką reakcję w przypadku zakłóceń rynkowych, społecznych czy środowiskowych.

Co szczególnie istotne, mechanizmy te mogą zostać uruchomione nie tylko na poziomie całej Unii Europejskiej, ale również wtedy, gdy zakłócenia dotkną wyłącznie rynku krajowego. To bardzo ważny punkt. To rozwiązanie ma charakter unikalny w unijnej praktyce handlowej i stanowi istotny sukces negocjacyjny Polski, ponieważ zapewnia możliwość elastycznej i skutecznej ochrony naszych rynków krajowych, także w sytuacji, gdy problem nie występuje w innych państwach członkowskich.

Jednocześnie Ukraina szerzej otwiera swój rynek dla unijnych towarów, w tym polskich. To oznacza nowe szanse eksportowe. Zwiększono kontyngenty taryfowe dla mięsa wieprzowego, drobiowego i cukru. Dla wybranych produktów, szczególnie ważnych dla Polski, takich jak sery i masło, przewidziano pełną liberalizację taryfową w ciągu trzech lat. Polska utrzymuje dodatnie saldo handlowe z Ukrainą, które w ostatnich latach systematycznie rośnie, a w 2024 r. wyniosło już 8,4 mld euro. To pokazuje, że potrafimy skutecznie wykorzystać potencjał handlowy i że modernizacja porozumienia może ten trend jeszcze wzmocnić.

Podsumowując, Polska poparła to porozumienie, ponieważ po pierwsze, uwzględnia ono nasze kluczowe postulaty, po drugie, chroni wrażliwe sektory, jednocześnie otwierając nowe możliwości eksportowe, po trzecie, wspiera Ukrainę w dostosowaniu się do unijnych zasad, co jest krokiem strony jej członkostwa w Unii Europejskiej, i po czwarte – odejście od jednostronnych ATM buduje stabilne i partnerskie relacje gospodarcze oparte na wzajemności i przewidywalności. To rozwiązanie rozsądne, bezpieczne i korzystne dla Polski, dla Ukrainy i dla całej Unii Europejskiej. Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Arkadiusz Sikora. Bardzo proszę.

Poseł Arkadiusz Sikora (Lewica):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, Polska konsekwentnie zabiegała o to, by proces liberalizacji był zrównoważony i uwzględniał interesy państw przyfrontowych. Dlatego szczególnie istotne jest wprowadzenie regionalnej klauzuli ochronnej, która pozwoli reagować w przypadku zaburzeń na rynku krajowym. W porozumieniu znalazły się również rozwiązania, o które Polska zabiegała od dawna. Powiązanie dodatkowych koncesji handlowych z koniecznością dostosowania ukraińskich przepisów do norm Unii Europejskiej, co jest znaczącym krokiem, utrzymywanie systemu cen wejścia chroniącego europejskich producentów owoców i warzyw, co również było dla nas istotnie ważne, oraz stopniowe zwiększenie dostępu do rynku ukraińskiego dla unijnego, w tym polskiego eksportu rolno-spożywczych.

Warto podkreślić, że porozumienie to nie tylko kwestia handlu, lecz również element szerszego procesu integracji Ukrainy z Unią Europejską. Zobowiązania dotyczące dostosowania do unijnych standardów w zakresie dobrostanu zwierząt, bezpieczeństwa, żywności

czy fitosanitarnych procedur granicznych wpisują się w logikę przyszłego członkostwa Ukrainy w Unii Europejskiej.

Podsumowując, Polska popiera przyjęcie zmodernizowanego porozumienia w proponowanym kształcie jako kompromisu, który chroni interesy polskich rolników i przedsiębiorców, a jednocześnie wspiera europejskie aspiracje Ukrainy, jeśli chodzi o przyszłość Ukrainy i wstąpienie w szersze porozumienie i właściwie docelowo jako członka Unii Europejskiej. Tak że tyle, jeśli chodzi o podsumowanie. O szczegółach już pan minister poinformował. Jeśli są jakieś pytania, to zapraszam. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję. Pan przewodniczący Szynekowski vel Sęk.

Poseł Szymon Szynekowski vel Sęk (PiS):

Dziękuję pani przewodniczącej. Oczywiście należy cieszyć się z tego, że niektóre polskie postulaty zostały w toku negocjacji uwzględnione. Natomiast nie sposób przejść do porządku dziennego nad faktem, że chociażby zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych w stanowisku z lipca 2025 r. wyraził sprzeciw wobec istotnego zwiększenia kontyngentów importowych, wskazując, że nadmierny napływ produktów rolno-spożywczych z Ukrainy może prowadzić do znacznych spadków cen i utraty udziału w rynku przez producentów z państw członkowskich Unii Europejskiej. Ta projektowana decyzja niestety mimo, tak jak już powiedziałem, spełnienia pewnych elementów polskiego stanowiska negocjacyjnego, nie uchyla tego zagrożenia. Nie wszystkie postulaty zostały zrealizowane. Polska jako państwo graniczące z Ukrainą jest najbardziej narażone na potencjalne skutki wejścia w życie tego rozporządzenia.

Tak że uznając to, że pewne elementy udało się wprowadzić w toku procesu negocjacyjnego, uważam, wając te różne ryzyka, że jednak wprowadzanie takiej decyzji jest nadmiernym ryzykiem dla polskiego rolnictwa. Dlatego będę prosił o głosowanie w tej sprawie.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jacek Czerniak:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, ponieważ właściwym i wiodącym ministerstwem jest Ministerstwo Rozwoju i Technologii, natomiast z pozycji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – ponieważ to dotyczy wrażliwych produktów rolno-spożywczych – też chciałem zabrać głos.

Przed wszystkim najważniejszą kwestią wynegocjowaną przez rząd polski jest to, że jest ta klauzula, która powoduje, że jeżeli będzie zakłócenie na rynku, nawet w jednym państwie członkowskim, w tym w Polsce, to będzie zaciśnięty hamulec bezpieczeństwa. To jest bardzo istotne. Jak również dostosowanie ukraińskich produktów rolno-spożywczych do naszych unijnych standardów. Ukraina ma na to trzy lata. Przed wszystkim chodzi tu o wspomniane przez pana ministra kwestie związane z użyciem pestycydów czy też dobrostanem zwierząt, jak i lekami weterynaryjnymi.

To naszym zdaniem jest dość dobre w kontekście tego, proszę państwa, że chyba nie mamy wszyscy świadomości, że część państw unijnych chciała całkowitej liberalizacji tego porozumienia, żeby te produkty były bez żadnych ograniczeń. Mamy tu na myśli państwa skandynawskie. Zatem to osiągnięcie rządu polskiego jest bardzo istotne w tym kontekście.

Proszę państwa, ponieważ oczywiście zawsze są pewne zagrożenia, zakłócenia rynku, chciałbym państwu przedstawić kilka informacji dotyczących produktów rolno-spożywczych, tych wrażliwych, w kontekście tego, co było w ATM, czyli w tym już nieobowiązującym od 5 czerwca 2025 r. rozporządzeniu, a w tymże porozumieniu wynegocjowanym. To będzie dotyczyło tych wrażliwych produktów, między innymi mięsa drobiowego.

Proszę państwa, w ATM było 137 tys. ton drobiu. Dzisiaj w tym nowym porozumieniu, w tych nowych taryfach jest 120 tys. ton. Jaja – to też jest podnoszone. W ATM było 23 200 ton, w nowym porozumieniu z 18 000 ton. Miód, którego importowanie z Ukrainy czy szerzej – z Chin i z Ukrainy, bo taka jest kolejność – też powoduje określone problemy. Miód w ATM było 44 400 ton, w porozumieniu jest 35 000 ton. Cukier – tu można powiedzieć, że nastąpiła znacząca zwyżka tego produktu w kontekście tego, co było wcześniej, a tego, co jest dzisiaj.

Dzisiaj do Polski może być sprowadzane 100 000 ton cukru. Rozumiemy oczywiście jako rynek unijny. W ATM było 262 700 ton. Zatem te liczby – matematyka nauką – mówią za siebie.

Oczywiście jeszcze raz powtarzam – pewne ryzyka pewnych zakłóceń są itd., ale to, co zostało osiągnięte przez polski rząd w tychże ilościowych kwestiach, dotyczących produktów rolno-spożywczych, te liczby pokazują. Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Proszę bardzo, jeszcze mam zgłoszenie. W kwestii zgłoszenia zaraz wyjaśnię, bo rozpatrujemy dokument w trybie art. 151, który został już przyjęty, więc...

Specjalista ds. legislacji Pracodawców RP Aleksandra Borecka:

Tak. Ja chciałam tylko zapytać, czy istniałaby szansa... Aleksandra Borecka, Pracodawcy RP. Chciałam zapytać, czy istniałaby szansa powrócenia do pierwszego tematu i skomentowania.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Jesteśmy w pkt 3.

Specjalista ds. legislacji Pracodawców RP Aleksandra Borecka:

Wiem, mam tego świadomość. Chciałam tylko zapytać. Oczywiście. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję. Nie widzę więcej zgłoszeń. Padł wniosek o głosowanie, natomiast ten dokument został przyjęty 13 października. My dzisiaj wysłuchaliśmy stanowiska rządu, panie przewodniczący. Nie bardzo mamy co głosować, tak szczerze mówiąc.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Oceny tego stanowiska nie głosujemy?

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Nie, dlatego że rozpatrujemy to w trybie art. 151. Dokument został już przyjęty. Możemy przegłosować, czy wysłuchaliśmy, czy nie wysłaliśmy informacji rządu.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

No tak, ale ja chciałbym się zgodzić albo nie zgodzić ze stanowiskiem rządu w tej sprawie.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

To nie ten etap.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Tak, ale nie miałem innego etapu, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

To znaczy, stwierdzam, że Komisja wysłuchała informacji rządu na temat dokumentu COM(2025) 450.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

To ja bym jednak chciał prosić o głosowanie, czy Komisja przyjmuje do wiadomości...

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Wysłuchała.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Nie. To, że wysłuchała, to jest prawda. Trudno być przeciw, że wysłuchała.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Ale ja nie mogę zgłosić innej konkluzji. Jak bym miała jakiś projekt uchwały, to mogłabym go przegłosować. Ale nie mam.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Nie. Pani przewodnicząca może spokojnie powiedzieć formułę, że Komisja przyjęła do wiadomości stanowisko rządu.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Nie mogłabym. Nie jesteśmy w tym punkcie. Mamy określone zasady. Nie mogę.

Posel Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Pan poseł chyba w ogóle nie zna regulaminu, więc może jakby ciszej nad tą...

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

To nie jest kwestia regulaminu, tylko ustawy kooperacyjnej. Nie. Ale nie ma problemu, bo przecież głosujemy na posiedzeniu plenarnym, czy wysłuchaliśmy, czy nie wysłuchaliśmy. No to możemy przegłosować. Bardzo proszę o przygotowanie kart do głosowania.

Posel Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

A dlaczego, przepraszam, nie możemy głosować, czy przyjęliśmy do wiadomości stanowisko rządu, czy nie? Po co w takim razie rząd przychodzi i wygłasza to stanowisko?

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Rząd nas informuje, jakie de facto zapadły decyzje w tej sprawie. Wysłuchaliśmy informacji rządu zgodnie z art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu.

Posel Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

I teraz możemy tę wysłuchaną informację przyjąć albo odrzucić. Czy nie?

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Tylko konkluzja brzmi tak samo, jak kiedy rozpatrujemy informację rządu na sali plenarnej: czy wysłuchaliśmy, czy nie wysłuchaliśmy. Taką konkluzję mogę zgłosić. Bardzo proszę o przygotowanie kart do głosowania.

Kto się zgadza z tym, że wysłuchaliśmy skutecznie – mogę to słowo dodać – proszę o głosowanie za. Kto jest przeciwny takiej konkluzji? Czerwony przycisk przeciw. Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyniku głosowania.

Za – 12, przeciw – 4, nikt się nie wstrzymał. **Stwierdzam, że wysłuchaliśmy informacji na temat dokumentu COM(2025) 450.**

Wyczerpaliśmy porządek obrad. Zamykam posiedzenie Komisji.